

SODBA MULEJ- ZUPANEC IN OSTALI ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št.77545/01)

SODBA

STRASBOURG

9. marec, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V primeru Mulej-Zupanec in ostali proti Republiki Sloveniji, je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija), ki zaseda v senatu, ki ga sestavljajo:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. V. ZAGREBELSKY

G. E.MYJER,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, sodniki,

in G. V.BERGER, kot zapisnikar Sekcije

na zasedanju za zaprtimi vrati dne 14. februarja 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta tistega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 77545/01) zoper Republiko Slovenijo, ki so jo slovenski državljani, ga. Marjeta Mulej-Zupanec, g. Nejc Mulej in g. Matič Mulej (»pritožniki«), dne 6. novembra 2001 vložili na Sodišču, v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«).
2. Pritožnike je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen agent, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožniki zatrjujejo v skladu s členom 6 § 1 Konvencije, da je bila dolžina sojenja pred domačim sodiščem, v katerem je bil stranka, prekomerna. Po vsebini so se prav tako pritožili tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s prekomerno dolžino postopka (Člen 13 Konvencije).
4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo

glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba sprejemljiva in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožniki so bili rojeni leta 1958, 1984 in 1985 in živijo v Škofji vasi. Prva pritožnica je mati drugih dveh pritožnikov. Ona je bila žena I. Z., ki je bil tudi oče obeh drugih pritožnikov.

6. Dne 20. novembra 1997 sta bila prva pritožnica in I.Z. poškodovana v prometni nesreči.

Zaradi poškodb, ki jih je utrpel I.Z., je po nesreči umrl. Povzročitelj nesreče C.D. je bil zavarovan pri zavarovalnici ZA.

7. Dne 22. maja 1998 so pritožniki sprožili pravdni postopek zoper Z.A. pred Okrožnim sodiščem v Celju in zahtevali odškodnino v višini 9.789.433,00 SIT (približno 40.790 evrov) (za smrt I.Z. in za nepremoženjsko škodo, ki izhaja iz poškodb, ki jih je prva pritožnica utrpela v nesreči.

Med 22. februarjem 1999 in 10. junijem 2003 so pritožniki vložili petnajst pripravljalnih spisov in/ali dodatne dokazne predloge.

Med postopkom so pritožniki delno umaknili svoj zahtevek.

Med 17. novembrom 1998 in 19. oktobrom 2001 so vložili zahtevek za določitev datuma obravnave.

Od šestih obravnav med 12. februarjem 1999 in 7. julijem 2003 ni bila nobena preložena na zahtevo pritožnikov.

Med postopkom je sodišče imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Na obravnavi dne 4. septembra 2002 je sodišče sklenilo, da bo začasno zaustavilo pravdni postopek, dokler kazenski postopek zoper C.D. ne bo zaključen. Dne 16. septembra 2002 in 2. decembra 2002 so pritožniki zaprosili za določitev datuma obravnave v kazenskem postopku. Dne 9. junija 2003 je sodišče izreklo sodbo, s katero je bil C.D. spoznan za krivega, potem se je pravdni postopek nadaljeval. Dne 30. oktobra 2003 je sodišče izreklo sodbo. Sodba, s katero je bilo delno ugodeno odškodninskim zahtevkom pritožnikov, je bila pritožnikom vročena 19. decembra 2003.

8. Dne 22. decembra 2003 so se pritožniki pritožili na Višje sodišče v Celju.

Dne 24. novembra 2005 je sodišče delno ugodilo pritožbi pritožnikov in povečalo priznano odškodnino. Sodba je bila dne 12. decembra 2005 vročena pritožnikom.

9. Dne 15. decembra 2005 so pritožniki vložili pritožbo v zvezi s pravnimi vprašanji (revizijo?) na Vrhovno sodišče.

Postopek še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

10. Pritožniki so se pritožili zaradi predolgega postopka. Člen 6 § 1 Konvencije se glasi:

»Pri uveljavljanju državljskih pravic in dolžnosti....., je vsakdo upravičen do sojenja na sodišču v razumnem roku....«

11. Pritožniki so se po vsebini pritožili tudi, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.»

A. Sprejemljivost

12. Vlada je navedla, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

13. Pritožniki so tej trditvi ugovarjali in izjavili, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

14. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna primeroma Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji, št. 42320/98, 2.oktober 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, 6.oktober 2005). V teh primerih je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade glede neizčrpanih notranjih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnikom, neučinkovita.

15. V zvezi s predmetno zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi od Sodišča zahteval, da ga razlikuje od svoje uveljavljene sodne prakse.

16. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v okviru pomena člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nesprejemljiva iz kateregakoli drugega razloga. Zato jo je treba šteti za sprejemljivo.

B) Vsebina

1. Člen 6 § 1

17. Upoštevano obdobje se je začelo dne 22. maja 1998, ko so pritožniki sprožili postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju in se še ni končalo. Postopek tako traja že več kot sedem let in osem mesecev na treh stopnjah sojenja.

18. Sodišče ponavlja, da je treba razumnost dolžine postopka oceniti v luči okoliščin primera in glede na naslednje kriterije: zapletenost primera, ravnanje pritožnice in pristojnih organov in pomena zadeve za pritožnico v sporu (glej, med številnimi drugimi viri, Frydlander proti Franciji, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

19. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse v takih primerih, meni, da je bilo v predmetni zadevi trajanje postopka prekomerno.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

20. Sodišče ponavlja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatiranje kršitev zahteve iz člena 6 § 1 za sojenje v primeru v razumnem roku (glej Kudla proti Poljski, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in argumenti, ki jih je navedla Vlada, že zavrnjeni v prejšnjih zadevah (glej Lukenda, navedena zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v predmetni zadevi sprejelo drugačno odločitev.

21. Zaradi tega Sodišče meni, da gre v predmetni zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v notranji zakonodaji, s katerim bi lahko pritožniki pridobili odločbo, ki bi podpirala njihovo pravico v tem primeru do sojenja v razumnem času, kot je to določeno v členu 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

22. Člen 41 Konvencije navaja:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitev Konvencije in njenih Protokolov, in če notranja zakonodaja visoke pogodbenice omogoča le dodelitev delne odškodnine, lahko Sodišče po potrebi zagotovi pravično zadoščenje oškodovani strani«.

A. Odškodnina

23. Vsak pritožnik je zahteval 10.000 evrov (EUR) za povrnitev nepremoženjske škode.

24. Vlada je takšni odškodnini ugovarjala.

25. Sodišče meni, da so pritožniki najverjetneje utrpeli nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi je sklenilo, da vsakemu iz tega naslova prizna po 2.400 EUR.

B. Stroški in izdatki

26. Pritožniki so poleg tega zahtevali okoli 1.890 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

27. Vlada je dokazovala, da je bil zahtevek previsok.

28. Glede na sodno prakso Sodišča so pritožniki upravičeni do povrnitve stroškov in izdatkov le v toliko, v kolikor so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče je opozorilo, da je odvetnik pritožnikov, ki je zastopal pritožnika tudi v primeru Lukenda (glej zgoraj), vložil skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev, v bistvu enake kot predmetna pritožba. V predmeti zadevi zato Sodišče meni, ob upoštevanju informacij, ki jih je pridobilo in navedenih kriterijih, da je primerno, da se pritožnikom odobri vsota 1.000 EUR za postopke pred sodiščem.

C. Zamudne obresti

29. Sodišče meni, da je ustrezno, če zamudne obresti temeljijo na najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

SODIŠČE NA PODLAGI NAVEDENIH RAZLOGOV

1. prizna pritožbo za sprejemljivo;
2. odloča, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;
3. odloča, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije.
4. odloča,
 - (a) da mora obtožena država, v roku treh mesecev od dneva, ko postane sodba pravnomočna v skladu s členom 44 § 2 Konvencije, plačati vsakemu pritožniku 2.400 EUR (dva tisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) v zvezi s stroški in izdatki, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;
 - (b) da se bodo na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev do poravnave, plačevale enostavne obresti po najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke za vse zamudno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
5. zavrača ostale zahteve pritožnikov za pravično zadoščenje.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki dne 9. marca 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Zapisnikar Predsednik